

והתניא [בניחותא, ראייה לדבר]: מדלגין בתורה — בענין אחד, ובנביא — אפילו בשני עניינין.

כאן וכאן, בין בתורה ובין בנביא — דווקא בכדי שלא יפסוק התורגמן.

תניא אידך: אין מדלגין מנביא אחד לנביא אחר, משום שיש כאן טירוף הדעת יותר מדי.

ובנביא של שנים עשר — מדלג אפילו מנביא

לנביא. ובלבד שלא ידלג מסוף הספר — לצד תחילתו, דהיינו, שלא יקרא למפרע⁷⁹.

מתניתין:

המפטיר בנביא⁸⁰ — תקנו חכמים שהוא יהא גם פורס על שמע⁸¹, והוא עובר לפני התיבה להוציא את הציבור ידי חובתן בקדושה שבתפילה, והוא נושא את כפיו אם כהן הוא⁸².

82. תמהו האחרונים, הא פשיטא דנושא את כפיו ככל הכהנים, ומאי מעליותא דידיה? ותיירץ הטורי אבן, דנ"מ לבית כנסת שכולם כהנים, דדינא הוא דאי אשתייר בי עשרה, מקצת עולין לדוכן, ומקצתן עונין אמן [כדאייתא בסוטה ל"ח ע"ב], וקמ"ל מתני' דהמפטיר בנביא יהא מן העולין, ולא מן העונין אמן. והרש"ש כתב דהכי קאמר, דאע"ג דדינא הוא דכהן העובר לפני התיבה, ויש שם כהנים אחרים, לא ישא את כפיו, ואפילו אם הבטחתו שחוזר לתפילתו, מכל מקום — המפטיר בנביא — נושא את כפיו [אם הבטחתו שחוזר לתפילתו].

והתוי"ט כתב, דמשום סיפא נקט לה, דאם הוא קטן — אינו נושא כפיו. וכן משמע מרוב הראשונים, שלא הזכירו דנושא את כפיו, משמע דס"ל דאין זה דין בפני עצמו, ורק משום סיפא נקטוהו. א"נ, שהוא מתחיל כאילו הוא הגדול שבהם [והתפארת ישראל כתב, שהוא מתחיל — ואחריו מתחילין כולן, וכן כשמסיים הוא — מסיימין כולם]. ועיי' מה שכתב השפת אמת. ובבית הלוי על התורה [בסוף ספר בראשית] כתב, די"ל דהוא דומיא דשאר דיני דמתניתין, דמוציא את הרבים ידי חובתן, והכא נמי, מוציא את הכהנים בנשיאות כפים. ודחה פירוש זה,

79. אבל אין הכוונה שלא ידלג מסוף הספר דתרי עשר — לתחילתו, דבכהאי גוונא, אפילו מתחילתו לסופו אסור, דהיינו בכדי שיפסיק המתורגמן. תוס' ביומא [ע' ע"א, ד"ה ובלבד]. וכתב הכסף משנה [פי"ב מהל' תפילה הל' י"ג], דהיינו דווקא מספר אחד דתרי עשר לספר אחר. אבל באותו נביא עצמו, אפילו מסוף הספר לתחילתו שרי, דלא גרע משאר נביאים. ובמג"א [קמ"ד סק"ד] הקשה על הכס"מ, הא גם בשאר נביאים אסור לקרות למפרע! ? וע"ע בפר"ח [סי' קמ"ד].

80. רש"י כתב: "מי שרגיל להפטיר בנביא". וכתב הרש"ש, דהיינו משום דהוה קשיא ליה, הא פריסת שמע קודם קריאת התורה היא, כדאייתא בתוי"ט. ולישנא ד"המפטיר" — משמע שכבר הפטיר. להכי פירש: "מי שרגיל להפטיר", והיינו בימים עברו. ועיי' בתוי"ט.

81. במסכת סופרים [פרק י"ד הלכה ח'] איתא: "המפטיר בנביא — הוא פורס על שמע. באיזה שמע אמרו — בשמע של ספר תורה". וכתב שם הגר"א, דהיינו "שמע" שאומרים בפתחת הארון קודם הקריאה.